

VSIA „Latvijas Jūras administrācija” Jūrnieku reģistrs

Adrese: Katrīnas iela 2a, Rīga LV-1045, Latvija Tālr.: +371 67099419 E-pasts: jr@lja.lv

APSTIPRINU:

VSIA „Latvijas Jūras administrācija”
Jūrnieku reģistra vadītājs

_____ K. Innuss

2025. gada 25. augustā

Mācību kursu standartprogramma

„Drošības pamatkurss”

(Versija Nr.2)

**(Minimālās prasības mācību kursa programmas noformēšanai,
saturam un īstenošanai)**

Izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 15. decembra noteikumiem Nr. 710
„Noteikumi par jūrnieku profesionālās sagatavošanas programmu sertificēšanu un uzraudzību”.

RĪGA
2025

Saturs

	Lappuse
Ievads.....	4
I. Programmas mērķis	4
II. Programmas uzdevumi.....	5
III. Programmas apguves kvalitātes novērtēšana	12
IV. Apmācāmo uzņemšanas noteikumi	12
V. Mācību grupas ierobežojumi.....	12
VI. Mācību plāns	13
1. „Izdzīvošana jūrā” (A-VI/1-1)	13
2. „Ugunsdrošība un ugunsdzēšana” (A-VI/1-2).....	14
3. „Pirmās palīdzības pamati” (A-VI/1-3)	16
4. „Personu drošība un sociālā atbildība” (A-VI/1-4).....	17
VII. Prasības mācībspēku kvalifikācijai.....	19
VIII. Infrastruktūra, tehniskais un informatīvais nodrošinājums	20
Mācību infrastruktūra un aprīkojums (M)	20
Metodiskie mācību līdzekļi (K)	22
Mācību literatūra (L)	22
Video un audio materiāli (V)	22
Digitālie mācību līdzekļi un resursi (D).....	22
Normatīvie dokumenti (N).....	23
IX. Pielikumi.....	24
1. Mācību procesa grafiks	24
2. Programmas instruktoru saraksts	24
3. Programmas vērtētāju saraksts.....	25
4. Prasmju apliecība	26
5. Detalizētais mācību plāns	28
6. Praktiskie uzdevumi.....	29
7. Noslēguma pārbaudījuma dokumentācija.....	31

Izmaiņu vēsture

Redakcija	Izmaiņu apkopojums
25.08.2025	Aktualizēti programmas mērķi. Iekļautas kompetences par vardarbības un uzmākšanās novēršanu un reaģēšanu uz to.
	Aktualizēti programmas uzdevumi, iekļaujot prasmes par vardarbības un uzmākšanās novēršanu un reaģēšanu uz to. Aktualizēti programmas uzdevumi, papildinot tos ar ugunsgrēku dzēšanu slēgtā konteinerā, izmantojot ugunsdzēsības laužņstobru. Labota numerācija, precizēts 2.3. apakšpunkta teksts un pievienots jauns 2.24. punkts.
	Aktualizēti programmas apguves kvalitātes novērtēšanas kritēriji (mainījies kopējais noslēguma pārbaudījuma jautājumu skaits, iekļaujot 6 jautājumus par vardarbības un uzmākšanās novēršanu).
	Aktualizēts sadaļas „Ugunsdrošība un ugunsdzēsšana” (A-VI/1-2) mācību plāns atbilstoši IMO paraugkursa 1.20 <i>"Fire prevention and fire fighting"</i> 2023. gada izdevumam.
	Aktualizēts infrastruktūras un tehniskā nodrošinājuma saraksts sadaļā „Ugunsdrošība un ugunsdzēsšana” atbilstoši IMO paraugkursa 1.20 <i>"Fire prevention and fire fighting"</i> 2023. gada izdevumam
	Aktualizēts prasmju apliecības saturs (iekļauta atsauce uz Rezolūciju MSC.560(108)).

Ievads

Mācību kursu programma “Drošības pamatkurss” ir izstrādāta atbilstoši STCW kodeksa A-VI/1 standarta prasībām un paredzēta visiem jūrniekiem. Tā ir nepieciešama, lai apgūtu kuģošanas un darba drošības, izdzīvošanas jūrā, ugunsdrošības, vides aizsardzības un pirmās palīdzības pamatus, kā arī prasmi rīkoties dažādās ārkārtas situācijās uz kuģa. Programmu veido četras daļas, un tā ir izstrādāta atbilstoši STCW kodeksa A-VI/1-1, A-VI/1-2, A-VI/1-3 un A-VI/1-4 standartam un jaunāko IMO paraugkursu 1.13 *"Elementary first aid"*, 1.19 *"Proficiency in personal survival techniques"*, 1.20 *"Fire prevention and fire fighting"* un 1.21 *"Personal safety and social responsibilities"* rekomendācijām. Programmas īstenošanā mācību iestāde ievēro šos un citus saistošos normatīvos dokumentus, kā arī pēc nepieciešamības to aktualizē.

I. Programmas mērķis

Programmas mērķis ir nodrošināt iespēju apmācāmajiem apgūt zināšanas, izpratni un prasmes šādu STCW kodeksa A-VI/1 standartam atbilstošu kompetenču apguvei:

1. Izdzīvot jūrā kuģa atstāšanas gadījumā;
2. Līdz minimumam samazināt ugunsgrēka risku un saglabāt gatavību rīkoties ugunsgrēka gadījumā;
3. Dzēst un likvidēt ugunsgrēkus;
4. Nekavējoties rīkoties nelaimes gadījumā vai citā medicīniska rakstura ārkārtas situācijā;
5. Rīkoties ārkārtas situācijās uz kuģa;
6. Ievērot piesardzību, lai nepieļautu jūras vides piesārņošanu;
7. Ievērot darba drošības noteikumus;
8. Veicināt savstarpējo komunikāciju uz kuģa;
9. Veicināt labu savstarpējo attiecību uzturēšanu uz kuģa;
10. Veicināt vardarbības un uzmākšanās, tostarp seksuālās uzmākšanās, iebiedēšanas un seksuālās vardarbības novēršanu un reaģēšanu uz to;
11. Izprast un atbilstoši rīkoties noguruma mazināšanā.

II. Programmas uzdevumi

Pēc sekmīgas programmas apguves apmācāmais pratīs:

1. Izzīvēt jūrā kuģa atstāšanas gadījumā (A-VI/1-1)

Teorētiskās zināšanas

- 1.1. nosaukt ārkārtas situācijas, kā rezultātā var nākties pamest kuģi;
- 1.2. paskaidrot trauksmju saraksta (*muster list*) saturu, mērķi un atrašanās vietu uz kuģa;
- 1.3. atpazīt ārkārtas (trauksmju) signālus un paskaidrot, kā rīkoties katrā no ārkārtas situācijām;
- 1.4. paskaidrot SOLAS apmācības rokasgrāmatas būtību, tās satura atkarību no kuģa tipa un atrašanās vietu uz kuģa;
- 1.5. atpazīt IMO drošības zīmes, ko lieto uz kuģiem saistībā ar izdzīvošanu, kā arī glābšanās ceļu zīmes;
- 1.6. nosaukt galvenos uz kuģa sastopamos glābšanās līdzekļus;
- 1.7. paskaidrot glābšanas riņķu (*lifebuoys*) izmantošanas mērķi, raksturot galvenās to īpašības un papildaprīkojumu;
- 1.8. paskaidrot glābšanās vestu (*lifejackets*) izmantošanas mērķi, raksturot galvenās to īpašības un papildaprīkojumu;
- 1.9. paskaidrot nepieciešamību katram apkalpes loceklim pēc savas glābšanās vestes, kur uz kuģa atrodas papildu glābšanās vestes, kā arī glābšanās vestu iedalījumu pēc personas izmēra;
- 1.10. paskaidrot hidrotērpu (*immersion suit*) un aizsargtērpu (*anti-exposure suit*) izmantošanas mērķi, raksturot galvenās to īpašības un papildaprīkojumu;
- 1.11. paskaidrot nepieciešamību katram apkalpes loceklim pēc sava hidrotērpa vai aizsargtērpa (pēc nepieciešamības), kā arī glābšanās laivas apkalpei;
- 1.12. paskaidrot termiskās aizsardzības līdzekļu (*thermal protective aids*) izmantošanas mērķi, raksturot to galvenās īpašības un papildaprīkojumu;
- 1.13. uzskaitīt glābšanās peldlīdzekļu (*survival craft*) aprīkojumu un komplektāciju;
- 1.14. pamatot dažādu individuālo glābšanās līdzekļu izvietojumu uz kuģa atbilstoši LSA kodeksam;
- 1.15. paskaidrot, kādu informāciju var iegūt no ugunsdrošības plāna (*fire safety plan*), glābšanās līdzekļu plāna (*LSA plan*) u.tml., kā arī kur šie plāni atrodas uz kuģa;
- 1.16. paskaidrot, pēc kāda principa glābšanas riņķi tiek izvietoti uz kuģa;
- 1.17. identificēt glābšanās vestu atrašanās vietas uz kuģa;
- 1.18. identificēt hidrotērpu un aizsargtērpu atrašanās vietas uz kuģa;
- 1.19. identificēt termiskās aizsardzības līdzekļu atrašanās vietas uz kuģa;
- 1.20. paskaidrot mācību un mācību trauksmju (*drills*) nozīmi;
- 1.21. paskaidrot, ar kādu informāciju apkalpes locekļiem ir jāiepazīstas un kādas zināšanas jāiegūst, cik drīz vien iespējams pēc ierašanās uz kuģa;
- 1.22. paskaidrot īpašās SOLAS konvencijas prasības attiecībā uz apmācību un mācību trauksmēm, kas saistītas ar izdzīvošanu jūrā;
- 1.23. uzskaitīt, kādi individuālās aizsardzības apģērbi un aprīkojums ir pieejams uz kuģa;
- 1.24. paskaidrot nepieciešamību būt gatavam pielietot izdzīvošanas paņēmienus jebkurā brīdī;
- 1.25. identificēt pienākumus, kas norādīti trauksmju sarakstā (*muster list*);
- 1.26. paskaidrot rīcību un rīkoties situācijās, kad jāierodas glābšanās peldlīdzekļa stacijā;
- 1.27. paskaidrot rīcību situācijā, kad ir jāpamet kuģis;
- 1.28. paskaidrot, kā rīkoties, atrodoties ūdenī;
- 1.29. paskaidrot, kā jārikojas, atrodoties glābšanās peldlīdzeklī;

- 1.30. aprakstīt galvenos bīstamības faktorus, ar ko sastopas izdzīvojušais pēc kuģa pamešanas, kā arī atbilstošus piesardzības pasākumus.

Praktiskās iemaņas

- 1.31. uzvilkt glābšanās vesti;
- 1.32. uzvilkt hidrotērpu / aizsargtērpu;
- 1.33. uzvilkt termiskās aizsardzības līdzekļus;
- 1.34. droši ielēkt ūdenī vismaz no 2.5 m augstuma gan ar uzvilktu glābšanās vesti, gan ar hidrotērpu;
- 1.35. peldēt gan ar uzvilktu glābšanās vesti, gan ar hidrotērpu;
- 1.36. iekāpt glābšanās peldlīdzeklī no ūdens gan ar uzvilktu glābšanās vesti, gan ar hidrotērpu;
- 1.37. iekāpt glābšanas peldlīdzeklī no iekāpšanas trapa (*embarkation ladder*);
- 1.38. noturēties peldus bez glābšanās vestes un hidrotērpa¹;
- 1.39. iztaisnot apgāztu plostu, peldot gan ar uzvilktu glābšanās vesti, gan ar hidrotērpu;
- 1.40. veikt sākotnējās darbības pēc nonākšanas glābšanās peldlīdzeklī, lai uzlabotu izdzīvošanas izredzes;
- 1.41. izmest peldošo enkuru;
- 1.42. pielietot glābšanās peldlīdzekļa aprīkojumu;
- 1.43. darbināt atrašanās vietas noteikšanas aprīkojumu (EPIRB, SART), ieskaitot radio aprīkojumu (pārnēsājamās 2-kanālu rācijas).

2. Līdz minimumam samazināt ugunsgrēka risku un uzturēt gatavību rīkoties ugunsgrēka gadījumā, kā arī dzēst un likvidēt ugunsgrēkus (A-VI/1-2):

Teorētiskās zināšanas

- 2.1. paskaidrot kuģa ugunsdzēsības organizācijas principus;
- 2.2. identificēt ugunsdzēsības aprīkojuma atrašanās vietas uz kuģa, kā arī glābšanās ceļus un izejas;
- 2.3. raksturot degšanas un sprādziena veicinošos faktorus (“degšanas trijstūris” un “degšanas tetraedrs”);
- 2.4. raksturot aizdegšanās veidus un iemeslus;
- 2.5. raksturot uz kuģa sastopamos degošos materiālus, kā arī ugunsgrēka bīstamību un tā izplatīšanās principus;
- 2.6. paskaidrot nepārtrauktas piesardzības nepieciešamību;
- 2.7. paskaidrot rīcību, lai novērstu ugunsgrēku uz kuģa;
- 2.8. raksturot uguns un dūmu atklāšanas un automātiskās trauksmes sistēmu pielietojumu uz kuģa un to darbības pamatprincipus;
- 2.9. paskaidrot ugunsgrēka klasifikācijas principus un nosaukt atbilstošas ugunsdzēsšanas vielas;
- 2.10. paskaidrot stacionāro ugunsdzēsības sistēmu iedalījumu, pielietošanas jomas un atrašanās vietas uz kuģa;
- 2.11. raksturot un izvēlēties atbilstošas ugunsdzēsšanas metodes un ugunsdzēsšanas vielas.

Praktiskās iemaņas

- 2.12. lietot ugunsdzēsēja ekipējumu un individuālo aprīkojumu;
- 2.13. lietot dažādas ugunsdzēsības ierīces un līdzekļus;
- 2.14. ievērot kuģa ugunsdzēsšanas procedūras;
- 2.15. lietot elpošanas aparātus ugunsdzēsšanas un glābšanas operāciju laikā;
- 2.16. lietot dažāda tipa pārnēsājamās ugunsdzēsamos aparātus (putu, pulvera, N₂, CO₂ u.c.);
- 2.17. lietot individuālos elpošanas aparātus;

¹ Praktiskais uzdevums tiek īstenots slēgtā peldbaseinā apmācīta glābēja uzraudzībā.

- 2.18. likvidēt nelielus ugunsgrēkus – elektroierīču, naftas produktu, gāzes (propāna u.c.) u.tml.;
 - 2.19. likvidēt plašus ugunsgrēkus, izmantojot gan kompaktu, gan izsmidzinātu ūdens strūklu²;
 - 2.20. likvidēt ugunsgrēkus, izmantojot putas, pulveri vai citas piemērotas ķīmiskas vielas;
 - 2.21. bez elpošanas aparāta iziet cauri telpai, kas piepildīta ar augstas ekspansijas putām, izmantojot drošības līni;
 - 2.22. dzēst uguni slēgtās un vairāku līmeņu telpās, lietojot individuālo elpošanas aparātu;
 - 2.23. likvidēt ugunsgrēku ar ūdens miglu vai citu piemērotu ugunsdzēsšanas līdzekli liesmu pārņemta un stipri piedūmotā dzīvojamajā telpā vai imitētā mašīntelpā;
 - 2.24. likvidēt ugunsgrēkus slēgtā konteinerā vai tā imitācijā aprīkotā ar konteineru durvīm vai tērauda loksnī, lietojot ugunsdzēsības laužņstobra (*water mist lance*) komplektu;
 - 2.25. dzēst degošus naftas produktus, izmantojot ūdens izsmidzināšanas uzgali un smidzināšanas sprauslas, kā arī sausu ķīmisko pulveri vai putu uzgaļus;
 - 2.26. veikt glābšanas operāciju no piedūmotām telpām, arī slēgtām un vairāku līmeņu telpām, lietojot elpošanas aparātu.
- 3. Nekavējoties rīkoties nelaimes gadījumā vai citā medicīniska rakstura ārkārtas situācijā (A-VI/1-3):**
- Teorētiskās zināšanas*
- 3.1. paskaidrot pirmās palīdzības sniegšanas un cietušā aprūpes principus uz kuģa;
 - 3.2. paskaidrot cilvēka ķermeņa uzbūvi un funkcijas;
 - 3.3. raksturot kuģa pirmās palīdzības aptieciņas saturu u.c. palīglīdzekļus, ka arī to atrašanās vietas uz kuģa;
 - 3.4. atpazīt bezsamaņas pazīmes un raksturot tās bīstamību;
 - 3.5. atpazīt nepieciešamību nekavējoties veikt atdzīvināšanu;
 - 3.6. paskaidrot asiņošanas bīstamību;
 - 3.7. atpazīt šoka pazīmes un paskaidrot galvenos šoka iemeslus;
 - 3.8. atpazīt dažāda veida termiskos bojājumus: apdegumus, applaucējumus, apsaldējumus un elektriskās strāvas izraisītus bojājumus, kā arī ķermeņa pārkaršanu un atdzišanu;
 - 3.9. raksturot slēgtu telpu bīstamību un paskaidrot piesardzības pasākumus, tajās ieejot;
 - 3.10. raksturot dažādu infekcijas slimību bīstamību, kā arī iespējamās inficēšanās veidus (asinis u.c. ķermeņa šķidrumi un izdalījumi, t.sk. tādi, kas tiek nodoti pa gaisu (aerosoli));
 - 3.11. rūpēties par savu veselību un higiēnu;
 - 3.12. nosaukt un pielietot starptautiskās vadlīnijas (rokasgrāmatas) pirmās palīdzības sniegšanā uz kuģa.
- Praktiskās iemaņas:*
- 3.13. izziņot trauksmi atbilstoši nelaimes gadījumam vai medicīniska rakstura ārkārtas situācijai;
 - 3.14. rīkoties nekavējoties atbilstoši nelaimes gadījumam un ievērot algoritmu, arī ugunsgrēka gadījumā;
 - 3.15. novērtēt cietušā stāvokli un bīstamību paša drošībai;
 - 3.16. operatīvi un pilnīgi novērtēt ievainojuma iespējamo iemeslu, raksturu un apmēru, rīkojoties atbilstoši un proporcionāli bīstamības dzīvībai pakāpei;
 - 3.17. līdz minimumam samazināt bīstamību cietušajam un sev;
 - 3.18. novietot cietušo drošā situācijai atbilstošā pozā;
 - 3.19. rīkoties situācijā, kad cietušais ir bezsamaņā;

² Ja nav iespējams nodrošināt plaša ugunsgrēka dzēsšanas praktiskos vingrinājumus, iestāde attiecīgo prasmju apguvē izmanto atbilstošus audiovizuālus materiālus un imitāciju.

- 3.20. veikt atdzīvināšanas pasākumus vienatnē un kopā ar citu personu vismaz 10 minūtes;
 - 3.21. veikt pamatpasākumus dažāda veida asiņošanas apturēšanai;
 - 3.22. sniegt palīdzību cietušajam, kas atrodas šoka stāvoklī;
 - 3.23. sniegt palīdzību apdegumu un applaucējumu gadījumā;
 - 3.24. sniegt palīdzību cietušajam ķīmisko apdegumu gadījumā;
 - 3.25. sniegt palīdzību cietušajam, ja ķīmiska viela iekļuvusi acīs, gremošanas traktā vai ieelpota;
 - 3.26. sniegt palīdzību cietušajam apsaldējuma gadījumā;
 - 3.27. sniegt palīdzību cietušajam elektrotraumas gadījumā;
 - 3.28. pārvietot (transportēt) cietušo vienpersoniski vai kopā ar citu personu, ņemot vērā dažādus ierobežojumus uz kuģa (slēgtās telpas, augstums u.c.);
 - 3.29. izvēlēties un pielietot atbilstošas cietušā pārvietošanas metodes;
 - 3.30. pārvietot cietušo, ja bojāts iegurnis vai mugurkauls;
 - 3.31. pasargāt sevi, ja cietušajam ir infekcijas slimība.
4. **Rīkoties ārkārtas situācijās uz kuģa, ievērot darba drošību un piesardzību, lai nepieļautu jūras vides piesārņošanu, veicināt sekmīgu komunikāciju un labu savstarpējo attiecību uzturēšanu uz kuģa, veicināt vardarbības un uzmākšanās, tostarp seksuālās uzmākšanās, iebiedēšanas un seksuālās vardarbības novēršanu un reaģēšanu uz to, kā arī ievērot noguruma mazināšanas pamatprincipus (A-VI/1-4):**
- 4.1. nosaukt dažādus kuģu tipus un tiem raksturīgos jūrniecības terminus, kā arī aprakstīt sociālo un darba vidi uz kuģa;
 - 4.2. paskaidrot jēdzienu "ārkārtas situācija", nosaukt dažādas uz kuģa iespējamās ārkārtas situācijas, kā arī pamatot nepieciešamību nekavējoties un atbilstoši rīkoties ārkārtas situācijās;
 - 4.3. paskaidrot dažādu kuģa ārkārtas situāciju plānu nozīmi un saturu;
 - 4.4. nosaukt uz kuģa sastopamās signalizācijas sistēmas un to izvietojumu;
 - 4.5. raksturot dažādiem ārkārtas situāciju veidiem atbilstošos signālus;
 - 4.6. paskaidrot, kur uz kuģa atrodamas pulcēšanās vietas un trauksmju saraksti;
 - 4.7. paskaidrot, kāda informācija ir atrodama trauksmju sarakstā (katra apkalpes locekļa pienākumi dažādās ārkārtas situācijās u.c.);
 - 4.8. pareizi lietot individuālās aizsardzības līdzekļus ārkārtas situācijās;
 - 4.9. rīkoties gadījumos, kad konstatēta ārkārtas situācija (tostarp ugunsgrēks, sadursme, uzskriešana uz sēkļa, grimšana, cilvēks aiz borta, ūdens iekļūšana kuģī);
 - 4.10. rīkoties gadījumos, kad izdzirdēta ārkārtas situācijas trauksmes signalizācija;
 - 4.11. paskaidrot nepieciešamību rīkot ārkārtas situāciju mācības (mācību trauksmes);
 - 4.12. paskaidrot dažādus iekšējo komunikāciju veidus uz kuģa, īpaši lietošanai ārkārtas situācijās, identificēt to atrašanās vietas uz kuģa, kā arī paskaidrot to lietošanas principus;
 - 4.13. paskaidrot iespējamās ārkārtas evakuācijas ceļu atrašanās vietas uz kuģiem;
 - 4.14. paskaidrot "cietokšņa" principu ("*citadel*" *concept*), ko lieto kuģa konstrukcijā;
 - 4.15. paskaidrot jēdzienu "piesārņojums", cilvēka radītā piesārņojuma veidus, kā arī nosaukt iespējamās jūras piesārņojuma avotus un iemeslus, īpaši tos, kas var rasties kuģu ekspluatācijas vai negadījuma rezultātā;
 - 4.16. paskaidrot kuģu ekspluatācijas vai negadījuma rezultātā radītā piesārņojuma ietekmi uz jūras floru un faunu un pārtikas ķēdi, kā arī uz dabu un cilvēci kopumā;
 - 4.17. paskaidrot bīstamību, ko rada ķīmisku vielu, notekūdeņu, balasta ūdeņu un atkritumu izmešana jūrā;
 - 4.18. raksturot jūras ekosistēmas trauslo dabu un smalko līdzsvaru;
 - 4.19. īsi paskaidrot MARPOL konvencijas saturu;

- 4.20. paskaidrot notekūdeņu un atkritumu apstrādes organizāciju uz kuģa, kā arī atkritumu reģistrācijas žurnāla būtību;
- 4.21. paskaidrot ārkārtas situāciju plāna rīcībai gadījumos, ja no kuģa noplūdusi nafta (SOPEP), saturu un būtību;
- 4.22. paskaidrot organizatoriskos pasākumus uz kuģa vides piesārņojuma novēršanai;
- 4.23. paskaidrot, kāpēc ir jāziņo par piesārņojuma negadījumu, kā arī to, kad un kam par to ir jāziņo;
- 4.24. raksturot naftas noplūdes likvidēšanas komandas sastāvu, kā arī kuģa virsniekiem un komandas locekļiem noteiktos pienākumus;
- 4.25. raksturot naftas noplūdes likvidēšanas organizāciju uz kuģa;
- 4.26. paskaidrot kuģa mācību trauksmju nozīmi jūras vides aizsardzībā no piesārņojuma;
- 4.27. paskaidrot, kas ir notekūdeņi, un aizliegumu nopludināt notekūdeņus;
- 4.28. paskaidrot, kas ir atkritumi, un to izmešanas noteikumus atbilstoši MARPOL konvencijai;
- 4.29. paskaidrot naftu saturošo ūdeņu separatora mērķi un MARPOL prasības šo ūdeņu nopludināšanā, kā arī naftas operāciju žurnāla nozīmi;
- 4.30. paskaidrot, kurš MARPOL pielikums nosaka prasības atmosfēras piesārņojuma novēršanai;
- 4.31. nosaukt un raksturot dažādas bīstamības, ar ko sastopas apkalpe darbā uz kuģa;
- 4.32. paskaidrot kuģa drošības rokasgrāmatas (*ship's safety manual*) saturu – procedūras un kontrolesarakstus (*checklists*), kas jāievēro kuģa ekspluatācijas laikā;
- 4.33. paskaidrot drošības kultūras (*safety culture*), arī drošības sanāksmju (*safety meetings*) būtību un nozīmi darbā uz kuģa;
- 4.34. paskaidrot nepieciešamību iepazīties ar kuģi (*shipboard familiarization*), uzsākot darbu uz kuģa;
- 4.35. paskaidrot Starptautiskā Drošības pārvaldības kodeksa (ISM kodekss) būtību un tā prasības attiecībā uz drošības pārvaldības sistēmu uz kuģa;
- 4.36. paskaidrot drošības audita un kuģa drošības komitejas būtību, kuģa drošības virsnieka pienākumus, negadījumu (*incident*), bīstamu starpgadījumu (*near-miss*) un potenciāli bīstamu situāciju (*hazard*) ziņošanas un izvērtēšanas nozīmi;
- 4.37. paskaidrot darba vides risku novērtēšanas principus (*job hazard analysis*);
- 4.38. nosaukt uz kuģa lietojamās individuālās aizsardzības līdzekļus (*personal protective equipment*);
- 4.39. nosaukt uz kuģa izmantojamās glābšanās līdzekļus, ugunsdzēsības aprīkojumu, medicīnisko aprīkojumu, naftas noplūdes likvidēšanas aprīkojumu;
- 4.40. pareizi lietot dažādus individuālās aizsardzības līdzekļus (ķiveres, aizsargcimdus, aizsargbrilles, aizsargapgērbus, aizsargapavus, dzirdes un elpošanas aizsarglīdzekļus, aizsardzības līdzekļus darbam augstumā u.c.);
- 4.41. raksturot kuģa operācijas, kas ir potenciāli bīstamas kuģa apkalpei un kuģim (kravas iekraušana/izkraušana, tauvošanās, ugunsbīstamie darbi, ieiešana slēgtās telpās u.c.);
- 4.42. paskaidrot, kas ir slēgta telpa, to potenciālo bīstamību, kā arī iespējamās slēgtās telpas uz kuģa;
- 4.43. raksturot slēgto telpu bīstamības faktorus (atmosfēriskos un fiziskos), to rašanās iemeslus (avotus) un potenciālo bīstamību cilvēkam;
- 4.44. raksturot skābekļa trūkuma pazīmes un potenciālās sekas cilvēka veselībai un dzīvībai, kā arī paskaidrot rīcību, ja personai tiek konstatēts skābekļa trūkums;
- 4.45. nosaukt un ievērot piesardzības pasākumus, ieejot un strādājot slēgtās telpās (atļaujas saņemšana, telpas ventilēšana, atmosfēras sastāva kontrole, atbilstošu individuālās aizsardzības līdzekļu lietošana, uzraudzība no ārpuses u.tml.);

- 4.46. nosaukt galvenos starptautiskos normatīvos aktus, kas nosaka negadījumu novēršanas un darba drošības prasības uz kuģiem, kā arī jomas, uz kurām tie attiecas;
- 4.47. paskaidrot efektīvas komunikācijas, koordinācijas un sadarbības nozīmi drošas darba vides nodrošināšanā un vides piesārņojuma novēršanā;
- 4.48. paskaidrot efektīvas komunikācijas nozīmi drošības kultūras uzturēšanā darba vietā;
- 4.49. pamatot kuģa darba valodas lietošanas nepieciešamību komunikācijā;
- 4.50. nosaukt un raksturot komunikācijas pamatelementus;
- 4.51. nosaukt komunikācijas veidus un metodes uz kuģa;
- 4.52. nosaukt un raksturot komunikācijas barjeras;
- 4.53. raksturot efektīvas komunikācijas pamatprincipus, tostarp jūrniecības angļu valodas lietošanas nozīmi;
- 4.54. paskaidrot efektīvas klausīšanās būtību un nozīmi;
- 4.55. paskaidrot neefektīvas komunikācijas iespējamās sekas;
- 4.56. paskaidrot labu savstarpējo attiecību nozīmi darbā un sadzīvē uz kuģa;
- 4.57. raksturot efektīva komandas darba principus un tā nozīmi kuģa ekspluatācijā un kuģošanas drošībā;
- 4.58. paskaidrot ar piemēriem konfliktu risināšanas metodes;
- 4.59. paskaidrot un raksturot kuģa apkopes locekļa sociālās atbildības būtību: pret sevi un kolēģiem, kuģi, kompāniju un vidi;
- 4.60. paskaidrot un pamatot pienākumu ievērot subordināciju, disciplīnu, savstarpējo cieņu, kompānijas noteikumus, ievērot kuģošanas drošības un vides aizsardzības noteikumus u.c.;
- 4.61. raksturot nodarbinātības nosacījumus: kontraktus un to saturu, jūrnieku tiesību un labklājības principus, nacionālās un starptautiskās prasības;
- 4.62. paskaidrot MLC konvencijas būtību, kā arī nosaukt galvenās jūrnieku tiesības, kas tajā noteiktas;
- 4.63. paskaidrot nacionālās un starptautiskās prasības, kas aizliedz neatļautu narkotisku/psihotropu vielu pārveidāšanu, izplatīšanu un lietošanu, kā arī iespējamās sekas, ja šīs prasības netiek ievērotas;
- 4.64. raksturot alkohola un narkotisko vielu lietošanas bīstamības faktorus;
- 4.65. paskaidrot iespējamās alkohola un narkotisko vielu lietošanas noteikšanas metodes, kā arī nosaukt organizācijas/personas, kas ir tiesīgas to veikt;
- 4.66. paskaidrot, kas ir vardarbība un uzmākšanās, tostarp seksuālā uzmākšanās, iebiedēšana un seksuālā vardarbība, kā arī raksturot kaitējošas uzvedības pazīmes (*continuum of harm*);
- 4.67. raksturot, kādas var būt vardarbības un uzmākšanās, tostarp seksuālās uzmākšanās, iebiedēšanas un seksuālās vardarbības, sekas upuriem, vainīgajiem, aculieciniekiem un ieinteresētajām pusēm (piemēram, kompānijai), kā arī tās ietekmi uz drošību, veselību un labbūtību;
- 4.68. paskaidrot, ka ne tikai, bet arī varas ļaunprātīga izmantošana, diskriminācija, stress, izolācija, nogurums, narkotiku vai alkohola lietošana var veicināt vardarbību un uzmākšanos, tostarp seksuālo uzmākšanos, iebiedēšanu un seksuālo vardarbību;
- 4.69. paskaidrot, kā identificēt vardarbību un uzmākšanos, tostarp seksuālo uzmākšanos, iebiedēšanu un seksuālo vardarbību;
- 4.70. nosaukt darbības, kas jāveic, lai iejauktos vardarbības un uzmākšanās, tostarp seksuālās uzmākšanās, iebiedēšanas un seksuālās vardarbības gadījumos, un kā par tiem ziņot;
- 4.71. paskaidrot pamatprincipus, kā reaģēt, ņemot vērā traumu radīto ietekmi, un sniegt atbilstošu palīdzību cietušajam, notikuma lieciniekiem un sev;
- 4.72. paskaidrot noguruma iemeslus;

- 4.73. paskaidrot fizisko, psihisko un vides riska faktoru ietekmi uz jūrnieka noguruma līmeni;
- 4.74. pamatot nepieciešamību pēc labas atpūtas (kvalitatīva miega);
- 4.75. nosaukt un raksturot dažādus miega veidus, cilvēka bioloģiskā pulksteņa būtību, kā arī dienas ritma un diennakts laika ietekmi uz nogurumu;
- 4.76. raksturot miega higiēnas principus, tostarp galvenos iemeslus, kas var ietekmēt miega kvalitāti;
- 4.77. nosaukt galvenos fiziskos un vides stresa faktorus, kā arī raksturot to ietekmi uz jūrnieku;
- 4.78. raksturot noguruma sekas uz jūrnieku, īpaši attiecībā uz personīgo darbību;
- 4.79. nosaukt un paskaidrot noguruma kognitīvās, fizioloģiskās un biheiviorālās (uzvedības) pazīmes un simptomus;
- 4.80. nosaukt jūras negadījumu piemērus, kam par iemeslu ir bijis nogurums;
- 4.81. paskaidrot noguruma mazināšanas un pārvaldības pamatprincipus;
- 4.82. paskaidrot maksimālā darba un minimālā atpūtas laika kontroles un uzskaites nepieciešamību, kā arī nosaukt normatīvos aktus, kas to nosaka.

III. Programmas apguves kvalitātes novērtēšana

Par programmas mērķa sasniegšanu liecina apmācāmā:

1. Teorētisko nodarbību 90 % apmeklējums;
2. Praktisko nodarbību 100% apmeklējums;
3. Pozitīvs novērtējums praktiskajos uzdevumos;
4. Pozitīvais vērtējums noslēguma pārbaudījumos.

Ja mācību iestāde izmanto testu kā pārbaudes veidu, tā savā teorētisko zināšanu noslēguma pārbaudījumā iekļauj ne mazāk kā 66 jautājumus vienā variantā. Lai noslēguma testu uzskatītu par nokārtotu, apmācāmajam jāiegūst vismaz 70 % pozitīvs vērtējums. Teorētisko zināšanu noslēguma pārbaudījuma jautājumu sadalījums:

1. "Izdzīvošana jūrā" – 12 jautājumi;
2. "Ugunsdrošība un ugunsdzēsšana" – 32 jautājumi;
3. "Pirmās palīdzības pamati" – 6 jautājumi;
4. "Personu drošība un sociālā atbildība" – 16 jautājumi.

Par praktisko uzdevumu izpildi liecina pozitīvs novērtējums atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.

Gadījumā, ja apmācāmā persona noslēguma pārbaudījumā ir saņēmusi negatīvu novērtējumu, tai tiek dota iespēja to kārtot atkārtoti. Ja arī otro reizi noslēguma pārbaudījums netiek nokārtots, persona apgūst mācību kursu programmu atkārtoti.

Pēc sekmīgas programmas apguves mācību iestāde apmācāmajai personai izsniedz prasmju apliecību (COP).

IV. Apmācāmo uzņemšanas noteikumi

Izieta jūrnieku medicīniskā komisija un spēkā esošs sertifikāts par jūrnieka veselības atbilstību darbam uz kuģa.

V. Mācību grupas ierobežojumi

Maksimālais apmācāmo skaits vienā grupā teorētiskajās nodarbībās ir 24 personas. Komplektējot mācību grupu teorētiskajām un praktiskajām nodarbībām, ir jāņem vērā pieejamā materiāli-tehnisko līdzekļu bāze, kā arī infrastruktūras kapacitāte.

VI. Mācību plāns³

Nr.	Mācību priekšmets	STCW kodeksa sekcija	Kontaktstundas ⁴		
			Praktiskās nodarbības	Teorija	Kopā
1.	Izdzīvošana jūrā	A-VI/1-1	5	8	13
2.	Ugunsdrošība un ugunsdzēsšana	A-VI/1-2	6	9	15
3.	Pirmās palīdzības pamati	A-VI/1-3	5	7	12
4.	Personu drošība un sociālā atbildība	A-VI/1-4		14	14
5.	<i>Noslēguma pārbaudījums</i>			2	2
Kopā:					56

Par programmas īstenošanu atbildīgā(s) persona(s): _____

(paraksts, vārds un uzvārds, amats)

1. „Izdzīvošana jūrā” (A-VI/1-1)

N. p.k.	Tēmas un apakštēmas	Stundu skaits		
		Teorija	Prakse	Kopā
1.	Ievads. Ārkārtas situācijas			
1.1.	Ārkārtas situāciju veidi			
1.2.	Trauksmju saraksts un ārkārtas (trauksmju) signāli			
1.3.	SOLAS mācību rokasgrāmata			
1.4.	Drošības zīmes			
2.	Glābšanās līdzekļi			
2.1.	Uz kuģa sastopamie glābšanās līdzekļi			
2.2.	Individuālie glābšanās līdzekļi			
3.	Glābšanās peldlīdzekļu aprīkojums			
4.	Individuālo glābšanās līdzekļu izvietojums uz kuģa			

³ Ledus apstākļos praktiskās nodarbības var tikt īstenotas baseinā iekšējās.

⁴ Piezīmes:

Mācību stundu skaits ir norādīts akadēmiskajās stundās (40 minūtes).

Mācību iestāde, sastādot mācību plānu, sadala norādīto minimālo mācību stundu skaitu attiecīgajos priekšmetos un nosaka teorētisko un praktisko mācību stundu skaitu atbilstoši programmas uzdevumiem.

Ieteicamais maksimālais stundu skaits dienā – 11 akadēmiskās stundas.

5.	Izdzīvošanas principi			
5.1.	Apmācības un mācību trauksmju nozīme			
5.2.	Individuālais aizsargapģērbs un aprīkojums			
5.3.	Nepieciešamība būt gatavam jebkādei ārkārtas situācijai			
5.4.	Darbības, kas jāveic pēc komandas doties uz glābšanās peldlīdzekļu stacijām			
5.5.	Rīcība gadījumos, kad ir jāatstāj kuģis			
5.6.	Rīcība, atrodoties ūdenī			
5.7.	Rīcība, atrodoties glābšanās peldlīdzeklī			
5.8.	Galvenie bīstamības faktori izdzīvojušajiem			
Kopā:				13.0

Par programmas īstenošanu atbildīgā(s) persona(s): _____

(paraksts, vārds un uzvārds, amats)

2. „Ugunsdrošība un ugunsdzēsšana” (A-VI/1-2)

N. p.k.	Tēmas un apakštēmas	Stundu skaits		
		Teorija	Prakse	Kopā
1.	Ugunsgrēku izcelšanās risku samazināšana. Pastāvīga gatavība un spēja rīkoties ugunsgrēka gadījumā			
1.1.	Ievads. Drošība un pamatjēdzieni			
1.2.	Kuģa ugunsdzēsības organizācija			
	<i>Vispārējā ārkārtas trauksme</i>			
	<i>Ugunsgrēka kontroles plāni un trauksmju saraksts</i>			
	<i>Sakari</i>			
	<i>Personāla drošības noteikumi</i>			
	<i>Regulārās kuģa mācību trauksmes</i>			
1.3.	Ugunsdzēsības aprīkojuma un evakuācijas ceļu izvietojums uz kuģa			
	<i>Kuģa uzbūves īpatnības</i>			
	<i>Avārijas ugunsdzēsības sūknis</i>			
	<i>Ķīmisko pulvera ugunsdzēsības līdzekļu izmantošana</i>			
	<i>Avārijas evakuācijas ceļi uz kuģa</i>			
1.4.	Degšanas un sprādziena veicinošie faktori (“degšanas trijstūris” un “degšanas tetraedrs”)			
	<i>Degšanas nosacījumi</i>			
1.5.	Aizdeģšanās veidi un avoti			
	<i>Ugunsgrēka novēršanas pamatprincipi</i>			

1.6.	Uzliesmojoši materiāli, ugunsbīstamība un uguns izplatīšanās			
	<i>Uzliesmojošo materiālu īpašības</i>			
	<i>Ugunsbīstamība</i>			
	<i>Uguns izplatīšanās</i>			
	<i>Ugunsdrošības pasākumi</i>			
1.7.	Piesardzība			
	<i>Nepārtrauktas piesardzības nepieciešamība</i>			
	<i>Ugunsdrošības apgaitas sistēmas (fire patrol systems)</i>			
1.8.	Darbības ugunsgrēka ierobežošanai uz kuģa			
	<i>Uguns izplatīšanās dažādās kuģa telpās</i>			
1.9.	Uguns un dūmu atklāšanas ierīces un automātiskās trauksmes izziņošanas ierīces			
	<i>Uguns un dūmu atklāšanas sistēmas</i>			
	<i>Automātiskās trauksmes izziņošanas ierīces</i>			
1.10.	Ugunsgrēku klasifikācija un klasei atbilstošas ugunsdzēsības vielas izmantošana			
2.	Ugunsgrēka dzēšana un likvidēšana			
2.1.	Ugunsdzēsības aprīkojums un tā atrašanās vieta uz kuģa			
	<i>Ugunsdzēsības ūdens apgādes sistēma</i>			
	<i>Pārnēsājamie ugunsdzēsības aparāti</i>			
	<i>Stacionārās ugunsdzēsības sistēmas</i>			
	<i>Ugunsdzēsības aprīkojuma atrašanās vieta uz kuģa</i>			
2.2.	Ugunsdzēsības aprīkojuma lietošana			
	<i>Stacionārās ugunsdzēsības sistēmas</i>			
	<i>Ugunsdzēsēju ekipējums</i>			
	<i>Ugunsdzēsības iekārtas un aprīkojums (šļūtenes un stobri, ugunsdzēsības laužņstobra komplekts (water mist lance set), mobilie ugunsdzēsības aparāti, pārnēsājamie ugunsdzēsības aparāti ugunsdzēsības pārklāji)</i>			
	<i>Ugunsdrošības pasākumi un rīcība ugunsgrēka gadījumā</i>			
	<i>Ugunsdzēsības vielas un pielietošanas pamatprincipi</i>			
	<i>Ugunsdzēsības procedūras</i>			
	<i>Individuālo elpošanas aparātu lietošana</i>			
Kopā:				15.0

Par programmas īstenošanu atbildīgā(s) persona(s): _____

(paraksts, vārds un uzvārds, amats)

3. „Pirmās palīdzības pamati” (A-VI/1-3)

N. p.k.	Tēmas	Stundu skaits		
		Teorija	Prakse	Kopā
1.	Pirmās palīdzības sniegšanas principi uz kuģa			
1.1.	Trauksmes izziņošana			
1.2.	Tūlītējie pasākumi medicīniska rakstura ārkārtas situācijā			
1.3.	Situācijas izvērtējums un pirmās palīdzības sniegšanas soļi			
1.4.	Pirmās palīdzības aptieciņa u.c. palīglīdzekļi, to atrašanās vietas uz kuģa			
1.5.	Starptautiskās vadlīnijas (rokasgrāmatas)			
2.	Cilvēka ķermeņa uzbūve un funkcijas			
2.1.	Skelets, saites, muskuļi, cīpslas			
2.2.	Galvenie orgāni (smadzenes, sirds, plaušas u.c.)			
2.3.	Asinsrites sistēma			
3.	Cietušās personas novietošana drošā pozā			
3.1.	Stabilā sānu poza			
3.2.	Atdzīvinašanas poza			
4.	Cietušais bezsamaņā			
4.1.	Bezsamaņas pazīmes			
4.2.	Cietušā aprūpe, tam esot bezsamaņā			
5.	Atdzīvinašana			
5.1.	Situācijas, kurās jāuzsāk tūlītēja atdzīvinašana			
5.2.	Atdzīvinašanas pamatprincipi un soļi			
6.	Asīņošana			
6.1.	Asīņošanas veidi un bīstamība			
6.2.	Asīņošanas apturēšanas pamatprincipi un soļi			
7.	Šoka stāvoklis			
7.1.	Galvenie šoka iemesli un pazīmes			
7.2.	Šoka stāvoklī esošas personas aprūpe			
8.	Apdegumi un applaucējumi, elektrotraumas			
8.1.	Apdegumu un applaucējumu pazīmes			
8.2.	Cietušā aprūpes pamatprincipi apdegumu (arī ķīmisku) un applaucējumu gadījumā			
8.3.	Rīcība elektriskās strāvas izraisītā nelaimes gadījumā			
9.	Saindēšanās ar indīgām vai toksiskām gāzēm			
9.1.	Indīgas/toksiskas gāzes, to iespējamās atrašanās vietas uz kuģa			
9.2.	Pirmā palīdzība, ja ieelpota indīga/ toksiska gāze			
10.	Cietušā glābšana un transportēšana			
10.1.	Glābšana vienatnē un ar citu personu palīdzību, ņemot vērā kuģa konstruktīvās īpatnības (augstums, slēgtās telpas u.tml.)			

10.2.	Transportēšanas (pārvietošanas) palīgīdzekļi un to izvēles principi			
10.3.	Piesardzība, pārvietojot personu ar bojātu mugurkaulu/iegurni			
11.	Citas tēmas			
11.1.	Slēgtās telpas un to bīstamība. Piesardzības pasākumi			
11.2.	Infekcijas slimības un piesardzības pasākumi			
11.3.	Personīgā veselība un higiēna			
Kopā				12.0

Par programmas īstenošanu atbildīgā(s) persona(s): _____

(paraksts, vārds un uzvārds, amats)

4. „Personu drošība un sociālā atbildība” (A-VI/1-4)

N. p.k.	Tēmas	Stundu skaits	
		Teorija	Kopā
1.	Ievads		
1.1.	Apmācības nozīme		
1.2.	Iepazīšanās ar kuģi		
2.	Ārkārtas situāciju procedūru ievērošana		
2.1.	Ārkārtas situācijas veidi, kas var rasties uz kuģa, piem., sadursme, ugunsgrēks, grimšana u.c.		
2.2.	Ārkārtas rīcības plāni		
2.3.	Ārkārtas signāli un kuģa apkalpes pienākumi trauksmju sarakstā, pulcēšanās vietas, individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana		
2.4.	Rīcība, atklājot ārkārtas situācijas, piem., sadursmi, ugunsgrēku, grimšanu un ūdens iekļūšanu kuģī		
2.5.	Rīcība, izdzirdot ārkārtas trauksmi		
2.6.	Apmācības un mācību trauksmju nozīmīgums		
2.7.	Evakuācijas izejas un iekšējās saziņas un trauksmes sistēmas		
3.	Pasākumi jūras vides piesārņojuma novēršanai		
3.1.	Pamatzināšanas par kuģošanas ietekmi uz jūras vidi, jūras vides piesārņojuma sekas, kas rodas kuģu ekspluatācijas vai negadījumu laikā		
3.2.	Vides aizsardzības pamatprocedūras		
3.3.	Vispārējs pārskats par jūras vides sarežģītību un daudzveidību		
4.	Darba drošības ievērošana		
4.1.	Darba drošības ievērošanas nozīme		
4.2.	Drošības un aizsardzības līdzekļi, kas ir pieejami uz kuģa bīstamību novēršanai		
4.3.	Piesardzības pasākumi pirms ieiešanas slēgtajās telpās		
4.4.	Iepazīšanās ar starptautiskajiem pasākumiem nelaimes gadījumu novēršanā un veselības aizsardzībā		

5.	Efektīvas komunikācijas veicināšana uz kuģiem		
5.1.	Principi un šķēršļi efektīvai komunikācijai starp komandas locekļiem		
5.2.	Spēja nodibināt un uzturēt efektīvu komunikāciju		
6.	Komandas locekļu savstarpējo attiecību veicināšana uz kuģiem		
6.1.	Labu savstarpējo un darba attiecību uzturēšanas nozīme		
6.2.	Komandas darba pamatprincipi un vispārpieņemtā prakse. Konflikta risināšanas metodes		
6.3.	Sociālā atbildība, nodarbinātības nosacījumi, indivīda tiesības un pienākumi, narkotiku un alkohola lietošanas riski		
7.	Vardarbības un uzmākšanās, tostarp seksuālas uzmākšanās, iebiedēšanas un seksuālas vardarbības novēršana un reaģēšana uz to		
7.1.	Pamatzināšanas un izpratne par vardarbību un uzmākšanos, tostarp seksuālo uzmākšanos, iebiedēšanu un seksuālo vardarbību, kā arī kaitējošas uzvedības pazīmēm (<i>continuum of harm</i>)		
7.2.	Vardarbības un uzmākšanās, tostarp seksuālās uzmākšanās, iebiedēšanas un seksuālās vardarbības sekas upuriem, vainīgajiem, aculieciniekiem un ieinteresētajām pusēm (piemēram, kompānijai). Ietekme uz drošību, veselību un labbūtību		
7.3.	Varas ļaunprātīgas izmantošanas, diskriminācijas, stresa, izolācijas, noguruma, narkotiku un alkohola lietošanas ietekme vardarbības un uzmākšanās, tostarp seksuālās uzmākšanās, iebiedēšanas un seksuālās vardarbības, gadījumos		
7.4.	Vardarbības un uzmākšanās, tostarp seksuālas uzmākšanās, iebiedēšanas un seksuālās vardarbības, gadījumu identificēšana		
7.5.	Iejaukšanās vardarbības un uzmākšanās, tostarp seksuālas uzmākšanās, iebiedēšanas un seksuālas vardarbības, gadījumos. Ziņošanas kārtība		
7.6.	Reaģēšanas pamatprincipi, ņemot vērā traumu radīto ietekmi. Atbilstošas palīdzības sniegšana cietušajiem, notikuma lieciniekiem un sev		
8.	Noguruma kontrole		
8.1.	Atpūtas nepieciešamība		
8.2.	Kvalitatīva miega nozīme, ikdienas darba režīma un diennakts ritma ietekme uz nogurumu. Miega higiēna.		
8.3.	Fizisko stresa faktoru ietekme uz jūrnieku		
8.4.	Apkārtējās vides stresa faktoru ietekme uz jūrnieku		
8.5.	Darba grafika izmaiņu ietekme uz nogurumu		
Kopā:			14.0

Par programmas īstenošanu atbildīgā(s)persona(s): _____

(paraksts, vārds un uzvārds, amats)

VII. Prasības mācībspēku kvalifikācijai⁵

Nodarbību veids	Minimālās prasības mācībspēku kvalifikācijai
Teorētiskās nodarbības	✓ Kuģa virsnieks ar vismaz 12 mēnešu praktisko darba stāžu jūrā kuģa virsnieka amatā; ✓ Persona, kura apmācīta saskaņā ar STCW kodeksa A-I/6 sadaļas prasībām un sertificēta VSIA „Latvijas Jūras administrācija” Jūrnieku reģistrā kā instruktors-vērtētājs.
Praktiskās nodarbības	✓ Kuģa virsnieks ar vismaz 12 mēnešu praktisko darba stāžu jūrā kuģa virsnieka amatā; vai ✓ Jūrnieks ar apstiprinātu vismaz 5 gadu praktisko darba stāžu jūrā; ✓ Persona, kura apmācīta saskaņā ar STCW kodeksa A-I/6 sadaļas prasībām un sertificēta VSIA „Latvijas Jūras administrācija” Jūrnieku reģistrā kā instruktors-vērtētājs.

⁵ Instruktoriem, kuri nodrošina apmācību, izmantojot simulatoru, jābūt apmācītiem un sertificētiem darbam ar attiecīgā tipa simulatoru, kā arī jāpārzina simulatora programmatūra un jāspēj demonstrēt simulatora funkcionālās iespējas atbilstoši STCW kodeksa A-I/12 un B-I/12 iedaļas prasībām.

Atsevišķas teorētiskās un praktiskās nodarbības (tēmas), kas neprasa padziļinātas jūrniecības zināšanas, drīkst pasniegt personas, kuras ir attiecīgi kvalificētas un kompetentas konkrētajā jautājumā bez apstiprināta darba stāža jūrā.

VIII. Infrastruktūra, tehniskais⁶ un informatīvais nodrošinājums

Mācību infrastruktūra un aprīkojums (M)

M1. ... (norādīt mācību procesā izmatoto infrastruktūru, iekārtas un aprīkojumu [nosaukums, skaits], piem., mācību telpas, glābšanās laivas, datori, projektori, simulatori u.c.)

Nr.p.k.	Nosaukums	Skaits
Izdziļošanas jūrā		
M1.	Telpa teorētiskās daļas īstenošanai: izglītojamo skaitam piemērota mācību telpa, kas aprīkota ar nepieciešamajām mēbelēm un aparāturu audiovizuālo materiālu demonstrēšanai.	
M2.	Praktiskās daļas īstenošanas nodrošinājums: peldbaseins vai atklāta ūdenstilpe, nodrošinot iespēju lēkt ūdenī vismaz no 2.5 m augstuma.	
M3.	Glābšanās vestes	
M4.	Aizsargtērpi (<i>anti-exposure suit</i>)	
M5.	Piepūšamās glābšanas vestes (nav obligāts)	
M6.	Hidrokostīmi (atbilst LSA kodeksa II sadaļas 2.3. punkta prasībām un pārbaudes tiek veiktas saskaņā ar MSC/Circ.111 un MSC/Circ.1047 norādījumiem)	
M7.	Termiskās aizsardzības palīglīdzekļi	
M8.	Personālais vietas norādītājs (<i>personal locator beacon</i>) (nav obligāts)	
M9.	Glābšanas riņķi (vismaz vienam no glābšanas riņķiem jābūt aprīkotam ar gaismas un dūmu signālu)	
M10.	Stingrās konstrukcijas glābšanas plosti (nav obligāts)	
M11.	Hidrostatiskā atbrīvošanas ierīce	
M12.	Piepūšamais glābšanas plosti (atbilst LSA kodeksa IV sadaļas 4.2. punkta prasībām un pārbaudes tiek veiktas saskaņā ar RES. A.761(18) norādījumiem)	
M13.	9 GHz meklēšanas un glābšanas radiolokatora atbildētājs SART (makets)	
M14.	Pilns glābšanās laivas aprīkojuma komplekts	
M15.	Pilns glābšanās plostu aprīkojuma komplekts	
M16.	406 MHz avārijas pozīcijas indikācijas radioboja EPIRB (makets)	
M17.	2 - kanālu UĪV pārnēsājamās glābšanas līdzekļa rācījas	
M18.	Pirmās palīdzības komplekts: nestuves, medicīniskā aptieciņa, elpināšanas ierīce	
M19.	Nodrošinājuma laiva ar dzinēju nodarbībām, kuras notiek atklātās ūdenstilpēs	
M20.	Iekāpšanas traps (<i>embarkation ladder</i>) (atbilst LSA kodeksa VI sadaļas 6.1.6. punkta prasībām)	
Ugunsdrošība un ugunsdzēsšana		
M21.	Telpa teorētiskās daļas īstenošanai: izglītojamo skaitam piemērota mācību telpa, kas aprīkota ar nepieciešamajām mēbelēm un aparāturu audiovizuālo	

⁶ Mācību kursu īstenošanā izmantotā infrastruktūra (auditorijas, laboratorijas, baseini, atklātās ūdenstilpes, kuģi u.c.), tehniskais nodrošinājums un mācību līdzekļi, kā arī programmas īstenošanas organizatoriskie pasākumi atbilst darba aizsardzības, higiēnas, darba vides drošuma u.c. saistošo normatīvo aktu prasībām, tostarp JR norādījumiem, ja tādi ir izstrādāti.

	materiālu demonstrēšanai.	
M22.	Telpa praktiskās daļas īstenošanai: divlīmeņu* telpa vai būve ugunsgrēka vai dūmu mācību trauksmju īstenošanai, kas maksimāli pietuvināta kuģa apstākļiem un kas sastāv vismaz no: kajītes nodalījuma, gaitēņa nodalījuma, elektrosadales skapja nodalījuma un mašīntelpas (ar plāksņu grīdu) nodalījuma. *Telpas konfigurācija atbilst IMO paraugkursa 1.20 " <i>Fire prevention and fire fighting</i> " rekomendācijām.	
M23.	Aprīkojums elpošanas aparātu balonu uzpildīšanai un apkopēm vai arī noslēgts līgums par elpošanas aparātu apkopi un cilindru uzpildīšanu	
M24.	Telpa ar darbgaldu elpošanas aparātu apskatēm un apkopēm	
M25.	Tērauda tvertnes uguns sakuršanai	
M26.	Hidranti (izmantojami uz kuģiem)	
M27.	Starptautiskais krasta savienojums	
M28.	Pietiekami degošā materiāla krājumi (koks, lupatas, dīzeļdegviela, eļļas u.c.)	
M29.	Manekeni meklēšanas un glābšanas mācībām	
M30.	Ugunsdzēsības šļūtenes pietiekamā daudzumā (izmantojamas uz kuģiem)	
M31.	Ugunsdzēsības šļūteņu stobri (1 kombinētā vai atsevišķi 1 smidzināšanas un 1 strūklas) (izmantojami uz kuģiem)	
M32.	Pārnēsājamais putu aplikators (<i>portable foam applicator</i>) un pietiekams daudzums ūdens plēvi veidojošu putu (AFFF) vai līdzvērtīgu un drošāku mācību putu.	
M33.	Augstas ekspansijas putu ģenerators un putu veidojošais materiāls	
M34.	Ūdens padeves cauruļvadi ar vārstiem	
M35.	Putu ugunsdzēsības aparāti (9 litru)	
M36.	CO ₂ ugunsdzēsības aparāti (5 kg)	
M37.	Pulvera ugunsdzēsības aparāti (10 kg)	
M38.	Izolētā tipa (individuālie) elpošanas aparāti	
M39.	Dūmu ģenerators vai līdzvērtīga dūmus ģenerējošā ierīce	
M40.	Dušas telpa	
M41.	Pirmās palīdzības komplekts: nestuves, medicīniskā aptieciņa, elpināšanas ierīce	
M42.	Ugunsdzēsēja tērpa komplekts (kombinezons, cimdī, apavi, aizsargķiveres ar vizieri un kakla aizsargu)	
M43.	Ugunsdzēsēja cirvji	
M44.	Drošības līnes ar karabīnēm (36 m garas)	
M45.	Dažāda tipa uguns (dūmu un liesmu) detektori, kādus pielieto uz kuģa	
M46.	Avārijas evakuācijas elpošanas aparāts (EEBD)	
M47.	Ugunsdzēsības laužņstobra komplekts (<i>water mist lance set</i>) ar caurduršanas aprīkojumu	
M48.	Konteinera durvis vai aptuveni 3 mm bieza tērauda loksne caurumu izduršanas vai urbšanas praktizēšanai	
M49.	Daļēji pārvietojama (uz riteņiem) putu/CO ₂ /pulvera ugunsdzēsības iekārta	
M50.	Pārnēsājamās divvirzienu radiosakaru ierīces	
Pirmās palīdzības pamati		
M51.	Telpa teorētiskās daļas īstenošanai: izglītojamo skaitam piemērota mācību	

	telpa, kas aprīkota ar nepieciešamajām mēbelēm un aparāturu audiovizuālo materiālu demonstrēšanai.	
M52.	Telpa praktiskās daļas īstenošanai: telpa, kurā pilnā apmērā var veikt programmā paredzētās praktiskās nodarbības, tostarp apgūt cietušā pārvietošanu, ņemot vērā dažādus ierobežojumus, kas pastāv uz kuģa – slēgtās telpas, dažādi augstumi, trapi u.c.).	
M53.	Kuģa medicīniskā aptieciņa ar pilnu aprīkojumu (izņemot zāles)	
M54.	Dažāda veida šinas, stiprinājumi	
M55.	Pārsienamie materiāli, saites	
M56.	Cilvēka izmēra manekens reanimācijas vingrinājumiem	
M57.	Neila-Robertsona vai līdzvērtīgas konstrukcijas* (izmantojamas uz kuģiem) nestuves * skatīt IMO paraugkursa 1.13 pielikumu 48.-51. lpp.	
Personu drošība un sociālā atbildība		
M58.	Telpa teorētiskās daļas īstenošanai: izglītojamo skaitam piemērota mācību telpa, kas aprīkota ar nepieciešamajām mēbelēm un aparāturu audiovizuālo materiālu demonstrēšanai.	
M59.	Aizsargķiveres	
M60.	Aizsargbrilles	
M61.	Darba cimdi	
M62.	Darba apavi	
M63.	Putekļu maskas un respiratori	
M64.	Darba apģērbs	
M65.	Izolētā tipa (individuālie) elpošanas aparāti	
M66.	Drošības josta (<i>safety harness</i>)	
M67.	Kritiena ierobežotājs (<i>fall arrestor</i>)	
M68.	Dzirdes aizsarglīdzekļi	
M69.	Dažāda tipa kuģu un to raksturīgāko daļu fotogrāfijas, attēli, plakāti	

Metodiskie mācību līdzekļi (K)

K1.(norādīt mācību procesā izmantotos metodiskos līdzekļus [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads], piem., IMO paraugkursi, instruktora rokasgrāmatas u.c.).

Mācību literatūra (L)

L1.(norādīt mācību procesā izmantoto mācību literatūru [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads], piem., mācību grāmatas, u.c. tām pielīdzināma literatūra).

Video un audio materiāli (V)

V1.(norādīt mācību procesā izmantotos video un audio materiālus [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads]).

Digitālie mācību līdzekļi un resursi (D)

D1.(norādīt mācību procesā izmantotos digitālos mācību līdzekļus un resursus, piem., elektroniskie izdevumi, interneta resursi, MS PowerPoint prezentācijas, datorapmācības (CBT) programmatūra u.c.).

Normatīvie dokumenti (N)

N1.(norādīt mācību procesā izmantotos normatīvos aktus, tostarp konvencijas, kodeksus u.c.).

IX. Pielikumi

1. Mācību procesa grafiks

APSTIPRINU:

Izglītības/mācību iestāde vadītājs vai
cita atbildīgā amatpersona

_____ [V. Uzvārds]

2025. gada ____ . _____

Laiks	1.diena (datums)	2.diena (datums)	3.diena (datums)	 diena (datums)
09:00-10:20	1.Mācību tēma; 2.Kursu norises vieta; 3.Instruktoru vārds uzvārds.			
ss:mm-ss:mm				
ss:mm-ss:mm				
ss:mm-ss:mm	Pusdienu pārtraukums	Pusdienu pārtraukums	Pusdienu pārtraukums	Pusdienu pārtraukums

2. Programmas instruktoru saraksts

Instruktoru sarakstā tiek iekļautas personas, kuras ir norīkotas par programmas instruktoriem un ir atbildīgas par programmas īstenošanu atbilstoši mācību plānam un grafikam.

	Vārds, Uzvārds	Kvalifikācija (izglītība, kopēja profesionālā darba pieredze)	Pasniedzamās tēmas	Instruktoru- vērtētāja sertifikāta Nr.
1.	Vilnis Baltais	Kapteinis uz kuģiem ar 3000 BT un lielākiem (Latvijas Jūras akadēmija, Kuģu vadītājs - inženieris, 10 gadi)	Tēmas 1-2, 5, 7- 8 (viss kurss)	JR-____/____
2.				

3. Programmas vērtētāju saraksts

Vērtētāju sarakstā jāiekļauj personas, kuras ir norīkotas par programmas vērtētājiem un ir atbildīgas par konkrētas programmas īstenošanas kvalitāti kopumā, vērtēšanas jautājumu (uzdevumu) izstrādāšanas un vērtēšanas procedūras ievērošanu.

	Vārds, Uzvārds	Kvalifikācija (izglītība, kopējā profesionālā darba pieredze)	Vērtējamās tēmas	Instruktoru- vērtētāja sertifikāta Nr.
1.	Alfrēds Aļģis	Kapteinis uz kuģiem ar 3000 BT un lielākiem (Latvijas Jūras akadēmija, Kuģu vadītājs - inženieris, 10 gadi)	3., 4. tēma	JR-___/___
2.				

4. Prasmju apliecība

Latvijas Republika
Republic of Latvia

(izglītības iestādes vai mācību centra nosaukums/
name of the educational/training institution)

(juridiskā adrese, tālrunis, e-pasta adrese, tīmekļvietnes adrese/
legal address, phone, e-mail, website address)

Emblēma vai logotips

PRASMJU APLIECĪBA
Drošības pamatkurss

CERTIFICATE OF PROFICIENCY
Basic Safety Training

Nr./No _____

Vārds, uzvārds
Name, surname

Dzimšanas datums
Date of birth (dd.mm.yyyy.)

Izsniegšanas datums
Date of issue (dd.mm.yyyy.)

Derīga līdz
Valid till (dd.mm.yyyy.)

Fotogrāfija
Photograph

Dokumenta īpašnieka paraksts
Signature of the holder of the document

Ieraksts par kvalitātes sistēmas sertificēšanu
Record on certification of the quality system

Šīs prasmju apliecības Nr. _____ izsniegšana ir saskaņota ar Latvijas Jūras administrāciju un atbilst 1978. gada Starptautiskajā konvencijā par jūrnieku sagatavošanu un diplomēšanu, kā arī sardzes pildīšanu (ar grozījumiem) (STCW konvencija) ietvertajām prasībām.

This Certificate of Proficiency No _____ is issued under the approval of the Maritime Administration of Latvia and provisions of the International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978, as amended (STCW convention).

Prasmju apliecības likumīgais īpašnieks ir apguvis sertificētu mācību kursu programmu un apliecinājis savu kompetenci:

Holder of the Certificate of Proficiency has completed the training course and proved his/her competence:

Mācību kursu programmas nosaukums <i>Title of the Training Programme</i>	STCW konvencijas kodeksa standarts <i>STCW Convention Code Standard</i>
Drošības pamatkurss Basic Safety Training	A-VI/1-1 A-VI/1-2 A-VI/1-3 A-VI/1-4
Iekļaujot STCW kodeksa A-VI/1-4 grozījumus, kas pieņemti ar Rezolūciju MSC.560(108) <i>Including STCW Code A-VI/1-4 amendments, adopted by MSC.560(108)</i>	

Mācību kursu programma ir sertificēta Latvijas Republikas Satiksmes ministrijā.

The training programme has been certified by the Ministry of Transport of the Republic of Latvia.

Pilnvarotais vērtētājs

Authorized assessor

(paraksts/signature)

(vārds, uzvārds/name, surname)

Iestādes vadītājs

Head of the training institution

(paraksts/signature)

(vārds, uzvārds/name, surname)

Zīmoga vieta/Official seal

5. Detalizētais mācību plāns

Tēma, apakštēmas	Pasniedzšanas metode	Stundu skaits		Mācību līdzekļi
		Teorija	Prakt.	
1. Tēmas nosaukums				
...				
2.3. Apakštēmas nosaukums:				
2.3.1. Apakštēmas izklāsta punkti;	Videofilma	0,5		[M1],[K2]
2.3.2....	Demonstrācija, Instrukcija, Praktiskais uzdevums		0,5	[M2],[N3]

Par programmas īstenošanu atbildīgā persona:

(paraksts, vārds un uzvārds, amats)

6. Praktiskie uzdevumi

Praktiskos uzdevumus sastāda un īsteno tā, lai katrs apmācāmais apgūtu **visas programmas mērķiem atbilstošās praktiskās iemaņas un prasmes** (sk. I nodaļu “Programmas mērķis” un II nodaļu “Programmas uzdevumi”). Pielikumā pievieno praktisko uzdevumu aprakstus, kas iekļauj plānotos rezultātus, uzdevuma gaitu, vērtēšanas kritērijus u.c. nepieciešamo informāciju. Vērtēšanas kritēriji nosaka, kādas prasmes uzrāda apmācāmais, lai praktiskās iemaņas un prasmes varētu uzskatīt par apgūtām. Praktiskos uzdevumus īsteno drošā mācību vidē.

Piemēri:

1. praktiskais uzdevums				
Tēma(-s):				
1. Individuālie glābšanās līdzekļi 2. Rīcība, atrodoties ūdenī				
Uzdevuma nosaukums:		Uzdevuma ilgums:		
Glābšanas vestes un hidrotērpa pārbaude, uzvilšana un pielietošana		1 stunda		
Plānotais(-ie) rezultāts(-i):				
1. Apgūt prasmi pareizi un noteiktā laikā uzvilkt glābšanās vesti un hidrotērpu. 2. Droši ielekt ūdenī no vismaz 2.5 m augstuma gan ar uzvilktu glābšanās vesti, gan ar hidrotērpu. 3. Demonstrēt prasmi peldēt gan ar uzvilktu glābšanās vesti, gan ar hidrotērpu.				
Uzdevuma gaita:				
1. Instruktors apmācāmajiem demonstrē glābšanas vestes un hidrotērpa stāvokļa pārbaudes un pareizas uzvilšanas paņēmienus. 2. Katrs apmācāmais pareizi uzvelk glābšanas vesti vienas minūtes laikā bez palīdzības, pārbauda svilpes un luktura darbību. 3. Katrs apmācāmais pareizi uzvelk hidrotērpu divu minūšu laikā bez palīdzības, pārbauda svilpes un luktura darbību. 4. Instruktors apmācāmajiem demonstrē pareizas un drošas lekšanas ūdenī no vismaz 2.5 m augstuma tehniku (gan ar uzvilktu hidrotērpu, gan glābšanas vesti). 5. Katrs apmācāmais nodemonstrē spēju droši ielekt ūdenī no vismaz 2.5 m augstuma ar uzvilktu hidrotērpu un glābšanas vesti.				
Novērtēšanas kritēriji:				
Apmācāmais uzrāda šādas prasmes		Atbilst	Neatbilst	Nav vērtēts
1.	Pareizi ielec ūdenī no vismaz 2.5 m augstuma ar uzvilktu hidrotērpu un glābšanas vesti	☐	☐	☐
2.	Pareizi uzvelk glābšanas vesti un hidrotērpu noteiktajā laikā;	☐	☐	☐
3.	Pārbauda glābšanas vestes un hidrotērpa svilpes un luktura darbību.	☐	☐	☐

2. praktiskais uzdevums				
Tēma(-s):				
Rīcība, atrodoties ūdenī Rīcība, atrodoties glābšanās peldlīdzeklī				
Uzdevuma nosaukums:		Uzdevuma ilgums:		
Apgāzta glābšanas plostas iztaisnošana.		1 stunda		
Plānotais(-ie) rezultāts(-i):				
Apgūt prasmi iztaisnot apgāztu glābšanās plostu, peldot gan ar uzvilktu glābšanās vesti, gan hidrotērpu.				
Uzdevuma gaita:				
1. Instruktors apmācamajiem demonstrē apgāzta glābšanas plostas iztaisnošanas (apgriešanas pareizā stāvoklī) tehniku. 2. Apmācāmais gan ar hidrotērpu, gan ar glābšanās vesti aizpeld līdz apgāztam glābšanās plostam un, uzkāpjot uz CO₂ balona, apgriež to pareizā stāvoklī un izpeld no tā apakšas.				
Novērtēšanas kritēriji:				
	Apmācāmais uzrāda šādas prasmes	Atbilst	Neatbilst	Nav vērtēts
1.	Piepeldot pie glābšanas plostas, atrod CO ₂ balonu un uzkāpj uz tā;	☐	☐	☐
2.	Ieņem pareizu ķermeņa stāvokli pirms plostas apgāšanas;	☐	☐	☐
3.	Pēc plostas apgāšanas pareizi un drošā veidā izkļūst no tā apakšas.	☐	☐	☐

3. praktiskais uzdevums				
Tēma(-s):				
Nelielu ugunsgrēku likvidēšana				
Uzdevuma nosaukums:		Uzdevuma ilgums:		
Neliela ugunsgrēka dzēšana ar ugunsdzēsšanas pārklāju.		1 stunda		
Plānotais(-ie) rezultāts(-i):				
Apgūt prasmi likvidēt nelielus ugunsgrēkus (elektroierīču, naftas produktu, gāzes u.c.)				
Uzdevuma gaita:				
1. Instruktors apmācāmajiem izskaidro darba drošības noteikumus un demonstrē, kā nelielu ugunsgrēku var likvidēt ar ugunsdzēsšanas pārklāju. 2. Apmācāmais tuvojas ugunsgrēkam no aizvēja puses un nodzēš nelielu ugunsgrēku ar ugunsdzēsšanas pārklāju.				
Novērtēšanas kritēriji:				
Apmācāmais uzrāda šādas prasmes		Atbilst	Neatbilst	Nav vērtēts
1.	Pietuvošanās ceļu ugunsgrēkam izvēlas pareizi;	☐	☐	☐
2.	Ugunsdzēsšanas pārklājs tiek turēts pareizajā augstumā;	☐	☐	☐
3.	Ugunsgrēks tiek nodzēsts, apslāpējot to ar ugunsdzēsšanas pārklāju.	☐	☐	☐

7. Noslēguma pārbaudījuma dokumentācija

1. Teorētisko jautājumu un atbilžu datubāze (vismaz divi varianti).
2. Praktisko uzdevumu apraksts un vērtēšanas kritēriji (gadījumā, ja noslēguma pārbaudījumā tiek iekļauti praktiskie uzdevumi).